

Opplegg til lesestund: *Er det sant at*

Kari Stai, Samlaget 2023.

TIPS:

- **La barna sitte i en halvsirkel foran deg.** Da kan alle se bildene i boka underveis i lesinga.
- **Lag en koffert eller boks** hvor du kan putte ting eller bilder som passer med boka du skal lese. Da kan dere snakke om disse tingene før dere begynner å lese.
- **Et lesestopp** er en pause du tar midt i lesinga. Det kan komme spontant, for eksempel når barna har et spørsmål eller oppdager noe i et bilde, eller det kan være planlagt av deg som leser høyt. Da kan dere snakke om det som skjer i boka sammen.
- **Et oppslag** er det samme som en dobbeltside i bildeboka. Fordi bildebøker ofte ikke har sidetall, teller man i oppslag 1, 2, 3 osv. Oppslag 1 starter etter siden med tittel.

FØR LESING

- **Forslag til ting du kan ha i en fortellerkoffert eller boks (se tips over):** et hjemmelaget farsdagskort eller en liten bok med påskriften «DAGBOK. HEMMELIG! STRENGT FORBUDT Å LESE!».
- **Se på forsida og snakk om hva dere ser:**
 - Hva ser dere? (La barna beskrive hva de ser på bildet)
 - Kan noen lese hva boka heter? (Les selv hvis ingen av barna vil)
- **Les baksideteksten.** Hva tror dere boka skal handle om? Hvem skal boka handle om? Se på bildet på forsiden igjen: Hvem tror dere er Rakel? Hvem kan være Mikal?
- **Se forslag til sanger og musikk** som passer til boka under «inspirasjon» på nettsiden: foreningenles.no/lesoglek

SAMTALE

1. **Hva er en hemmelighet? Når slutter en hemmelighet å være en hemmelighet?**
2. **Kan voksne ha hemmeligheter?** Fortell gjerne barna om en hemmelighet du har hatt, men som du har fortalt til noen sånn at det ikke er en hemmelighet lenger.

Eksempel på god hemmelighet: Når noen venter barn, er det vanlig å holde det hemmelig en god stund at det vokser en baby inni magen til mammaen.

Eksempel på vond hemmelighet: Når du selv eller noen i familien får en alvorlig sykdom og du ikke vet om det kommer til å gå bra, sånn som Noa i Snøfall 2, som hadde en mamma som hadde kreft.

LESESTOPP UNDERVEIS

Til alle lesestopp: Hva ser dere i bildet? Hva tror dere kommer til å skje videre?

NB! Lesestoppene er bare forslag til hva dere kan snakke om. Det kan være fint å lese hele boka gjennom først, uten å stoppe, og deretter gå tilbake og samtale om noen av oppslagene

Oppslag 1 – hjemme hos Rakel

- Hva får vi vite om Rakel når vi ser på bildet? Om familien hennes? Og hva hun er glad i? Oppfølgingsspørsmål: Hva i bildet får dere til å tenke det?
- Hva får vi vite om Rakel fra det som jeg leste, det som står i teksten?

Oppslag 2 – på vei til og utenfor skolen

- Hva får vi vite om Rakel når vi ser på bildet? Hvilke følelser tror dere hun har inni seg? Hva i bildet eller teksten får dere til å tenke det?
- Hvilke andre ting legger dere merke til i bildet?

Oppslag 3 og 4 – i klasserommet

- Hva er forskjellig fra det første bildet i klasserommet og det andre?
- Hvordan er Rakel tegnet på det første bildet? Og hvordan er hun tegnet på det andre bildet? Hvilke følelser tror dere Rakel har inni seg når du ser på bildene? Får vi vite hva Rakel føler i teksten?
- Hvordan er de andre elevene i klassen tegnet? Hva får vi vite om dem når vi ser på tegningen?

Oppslag 5 – mange er glade, tre er ikke glade

- Se på ansiktene på bildet: Hvordan er ansiktet til Rakel? Til læreren? Til gutten som sitter under pulten? Hvordan er ansiktene til resten av klassen? Hvilke følelser ser det ut som de har?
- Hvorfor tror dere Rakel og gutten gjemmer seg under pulten?

Oppslag 8 – «Kva er det?» Mikals hemmelighet

Før teksten blir lest:

- Rakel har gravd en tunnel bort til den nye gutten, leste vi på forrige side. Hva betyr det?
- Hva ser dere på bildet her? Sitter Rakel og Mikal under en pult i klasserommet eller et helt annet sted?
- Hvilke følelser ser det ut som de har? Hvordan kan dere se det?
- Hva er det bilde av rundt pulten?

Etter at teksten er lest:

- Hvorfor er Mikal trist? Hva er Mikals hemmelighet?

Oppslag 9 – Rakel vil trøste. Rakels hemmelighet

Før teksten blir lest:

- Hvilke følelser får du når du ser på bildet? Hvorfor? Hva skjer? Hva gjør Rakel og Mikal?

Etter at teksten er lest:

- Hvordan trøster Rakel Mikal? Hva er Rakels hemmelighet?

Oppslag 10 og 11 – under pulten

- Hva er forskjellig fra det første bildet under pulten og det andre?
- Hvordan er pulten tegnet på det første bildet? Og på det andre?
- Hvorfor er Rakel trist?
- Hva forteller Rakel og Mikal om pappaene sine?
- Hvilke andre ting er med på det andre bildet? Hvorfor tror dere disse tingene er tegnet inn i bildet?

Oppslag 12 – tre under pulten

- Hvilke følelser ser det ut som vikarlæreren har?
- Hvorfor er han også under pulten? Hva er hans hemmelighet?

SPØRSMÅL TIL SAMTALE ETTER AT HELE BOKA ER LEST FERDIG:

- Hva var hemmeligheten til Rakel? Hvorfor tror dere hun holdt den hemmelig først?
- Hva var hemmeligheten til Mikal? Hvorfor tror dere han holdt den hemmelig først?
- Hva var hemmeligheten til vikarlæreren? Hvorfor tror du han holdt den hemmelig først?
- Hvordan går det når Rakel / Mikal / vikarlæreren forteller om det som er en vond eller vanskelig hemmelighet? Hvordan trøstet de hverandre? Hva var det som hjalp?
- Hva likte du med boka? Var det noe du ikke likte? Hvorfor?
- Hvorfor tror dere forfatteren har skrevet og tegnet denne boka?

ETTER LESING

Spørsmål 1: Hva kan være en god hemmelighet? Hva kan være en vond eller vanskelig hemmelighet?

1. **Snakk sammen og skriv/tegn på lapper:**
 - a. Eksempler på noe som kan være en god hemmelighet
 - b. Eksempler på noe som kan være en vond eller vanskelig hemmelighet
2. **Legg ut et hoppetau.** La barna plassere lappene på hoppetauet én og én. Alle sier hva de har tegnet og skrevet, og skal også si hvorfor de plasserer lappen der de plasserer den:

EN GOD
HEMMEIGHET

EN HEMMEIGHET SOM KAN
VÆRE BEGGE DELER, BÅDE
VOND/VANSKELIG OG GOD

EN
VOND/VANSKELIG
HEMMEIGHET

Spørsmål 2: Hva kan vi gjøre når vi har en vond eller vanskelig hemmelighet?

1. Ta utgangspunkt i barnas lapper med forslag til hva som kan være en vond eller vanskelig hemmelighet. Legg eventuelt til noen egne eksempler.
2. Snakk sammen om ett eksempel om gangen og be barna finne forslag til løsninger! Skriv gjerne opp barnas forslag til hva man kan gjøre.

Flere aktiviteter til *Er det sant at* kan du finne på nettsiden: foreningenles.no/lesoglek

Opplegget er laget av Toril Hægeland, universitetslektor ved OsloMet, 2024.